

ZÁKON č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000

O OBCÍCH (OBECNÍ ZŘÍZENÍ)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ OBECNÍ ZŘÍZENÍ

HLAVA I OBECNÁ USTANOVENÍ

Díl 1 Postavení obcí

§ 1

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

§ 2

(1) Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.

(2) Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech.

§ 3

(1) Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.

(2) Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, je obec po sloučení městem. Rozdělí-li se město na dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního města nebo část jeho názvu a má alespoň 3 000 obyvatel, je i nadále městem.

§ 4

(1) Městy se zvláštním postavením (dále jen "statutární město") jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov a Most.

(2) Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Územně členěná statutární města uspořádají své vnitřní poměry ve věcech správy města obecně závaznou vyhláškou (statutem).

§ 5

(1) Obce, městské obvody a městské části a jimi zřízené nebo založené organizační složky a právnické osoby mohou užívat znak a prapor obce. Jiné subjekty mohou užívat znak obce jen s jejím souhlasem; k užívání praporu obce není nutný její souhlas.

(2) Má-li městský obvod nebo městská část svůj znak a prapor, platí o jejich užívání odstavec 1.

(3) Obci, která nemá znak a prapor obce, mohou být na její návrh znak a prapor obce uděleny předsedou Poslanecké sněmovny. Obec může navrhnout předsedovi Poslanecké sněmovny změnu znaku a praporu obce.

(4) Městskému obvodu nebo městské části, které nemají znak a prapor, mohou být na jejich návrh, po vyjádření statutárního města, uděleny předsedou Poslanecké sněmovny. Městský obvod nebo městská část může navrhnout předsedovi Poslanecké sněmovny změnu znaku a praporu městského obvodu nebo městské části.

(5) K označení budov, v nichž mají sídlo orgány obce, může obec užívat vedle velkého státního znaku¹⁾ svůj prapor a i znak obce; jde-li o městské části a městské obvody, též znak a prapor městské části nebo městského obvodu.

§ 6

Obce, městské obvody a městské části mohou používat razítko obce se znakem obce. Znak obce je vyobrazen uprostřed razítka a po obvodu razítka je uveden celý název obce; jde-li o městskou část nebo městský obvod, uvede se též jejich název. Razítko se znakem obce mohou obce, městské obvody a městské části používat jen v případech, kdy zvláštním zákonem není stanoveno povinné užívání úředního razítka s malým státním znakem.¹⁾

§ 7

(1) Obec má právo na samosprávu; úkoly patřící do samosprávy obce (dále jen "samostatná působnost") plní v rozsahu stanoveném zákonem a v souladu s potřebami obce.

(2) Svěřil-li zákon obci výkon státní správy (dále jen "přenesená působnost"), je území obce správním obvodem. Městské obvody a městské části v územně členěných statutárních městech jsou správním obvodem, je-li jim zákonem nebo statutem svěřen výkon přenesené působnosti. Orgány obce, popřípadě orgány městského obvodu nebo městské části jsou povinny zabezpečit úkoly v přenesené působnosti.

§ 8

Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o samostatnou působnost či o přenesenou působnost, platí, že jde vždy o činnosti patřící do samostatné působnosti obcí.

§ 9

Obec může k plnění svých úkolů zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky obce jako zařízení bez právní subjektivity,²⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 10

Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou

a) ve věcech stanovených zvláštním zákonem,

k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými

b) mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejně přístupných místech v obci jsou takové činnosti zakázány,

pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků,

c) včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,

k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního

d) prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně³⁾ (dále jen "veřejná zeleň") a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti.

§ 11

Na základě zmocnění v zákoně a v jeho mezích může rada obce vydávat právní předpisy ve věcech patřících do přenesené působnosti. Tyto právní předpisy se nazývají nařízení obce.

§ 12

(1) Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce (dále jen "právní předpis obce") musí být vyhlášeny. Vyhlášení se provede tak, že se právní předpis obce vyvěsí na úřední desce obecního úřadu (§ 112) po dobu 15 dnů, což je podmínkou jeho platnosti. Dnem vyhlášení právního předpisu obce je první den jeho vyvěšení na úřední desce. Kromě toho může obec uveřejnit právní předpis obce způsobem v místě obvyklém.

(2) Právní předpis obce nabývá účinnosti patnáctým dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, pokud v něm není stanoven pozdější počátek účinnosti. V případě, kdy to vyžaduje naléhavý obecný zájem, může právní předpis obce nabýt platnosti a účinnosti již dnem vyhlášení. Důvody, v čem spočívá naléhavý obecný zájem, a skutečnost, že právní předpis obce nabývá dřívější účinnosti, musí být v právním předpisu obce uvedeny.

(3) Právní předpisy obce musí být každému přístupny u obecního úřadu v obci, která je vydala. Právní předpis obce zašle obecní úřad neprodleně příslušnému okresnímu úřadu. Magistráty měst Brno, Ostrava a Plzeň zašlou právní předpis obce příslušnému krajskému úřadu.

§ 13

(1) Orgány státu a orgány kraje, pokud to lze, projednávají s obcemi předem opatření, která se přímo týkají samosprávy obce.

(2) Orgány státu a orgány kraje poskytují obcím na požádání bezplatně údaje a informace potřebné pro výkon jejich působnosti, pokud jejich poskytnutí nebrání zákony upravující mlčenlivost nebo zákaz jejich zveřejnění.⁴⁾ Tuto povinnost má i obec vůči orgánům státu a orgánům kraje.

§ 14

(1) Obec je povinna vydávat potvrzení a vyhotovovat zprávy pro potřeby právnických a fyzických osob, stanoví-li tak právní předpis.

(2) Potvrzení pro uplatnění práva v cizině je obec povinna vydat jen v případě, že jí jsou požadované údaje známy.

§ 15

(1) Obec je spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta a obecní úřad. Ve městě plní funkci zastupitelstva obce zastupitelstvo města a dalšími orgány města jsou rada města, starosta a městský úřad.

(2) Ve statutárním městě plní funkci zastupitelstva obce zastupitelstvo města, dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor a magistrát. V územně členěných statutárních městech působí v městském obvodu zastupitelstvo městského obvodu a v městské části zastupitelstvo městské části; dalšími orgány městského obvodu jsou rada městského obvodu, starosta a úřad městského obvodu; v městské části rada městské části, starosta a úřad městské části.

(3) Orgánem obce je též zvláštní orgán zřízený podle zvláštního zákona.

(4) Obec mohou zřizovat obecní policii jako organizační složku obce. Zřízení a činnost obecní policie upravuje zvláštní zákon.⁵⁾

Díl 2 Občané obce

§ 16

(1) Občanem obce je fyzická osoba, která

- a) je státním občanem České republiky, a
- b) je v obci hlášena k trvalému pobytu.⁶⁾

(2) Občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo

- a) volit a být volen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem,⁷⁾
- b) hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem,⁸⁾
- c) vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce své stanovisko k projednávaným věcem v souladu s jednacím řádem zastupitelstva,
- d) vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce, nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do
- e) usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy, požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo
- f) zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů,
- g) podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty; podání orgány obce vyřizují bezodkladně, nejdéle do 60 dnů.

(3) Oprávnění uvedená v odstavci 2 písm. c) až g) má i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území obce nemovitost.

§ 17

Oprávnění uvedená v § 16 má i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je cizím státním občanem a je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.

Díl 3 Území obce a jeho změny

§ 18

(1) Každá část území České republiky je součástí území některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.⁹⁾

(2) Obec má jedno nebo více katastrálních území.

§ 19

(1) Dvě nebo více obcí, které spolu sousedí, se mohou na základě dohody sloučit. Území obce po sloučení tvoří území slučovaných obcí.

(2) Sloučení obcí se před uzavřením dohody projedná s okresním úřadem. Obec ponese po sloučení název jedné ze slučovaných obcí. Jestliže se obce o názvu nedohodnou, rozhodne o něm Ministerstvo vnitra.

(3) Obec se může na základě dohody připojit k jiné obci, se kterou sousedí, a to po projednání s okresním úřadem.

(4) Dohodu o sloučení obcí nebo o připojení obce lze uzavřít na základě rozhodnutí zastupitelstev dotčených obcí, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci.⁸⁾ Je-li podán takový návrh, je k uzavření dohody o sloučení obcí nebo o připojení obce nutné souhlasné rozhodnutí místního referenda konaného v obci, ve které byl podán návrh na jeho konání.

(5) Dohoda o sloučení obcí nebo připojení obce musí obsahovat

a) den, měsíc a rok, ke kterému se obce slučují nebo se obec připojuje,

b) název obce a sídlo jejích orgánů, jde-li o sloučení obcí,

c) určení právních předpisů obcí, které byly vydány slučovanými obcemi nebo připojovanou obcí a zůstanou v platnosti v obci nebo v jejích částech po sloučení nebo připojení,

d) výčet katastrálních území obce po sloučení nebo připojení,

e) určení majetku, včetně finančních prostředků, ostatních práv a závazků, právnických osob a organizačních složek slučovaných obcí nebo obce, která se připojuje.

(6) Právním nástupcem všech sloučených nebo připojených obcí je obec vzniklá jejich sloučením nebo obec, která při připojení obce nezaniká. Na tuto obec přechází majetek, včetně finančních prostředků a organizačních složek zanikajících obcí, ostatní práva a závazky těchto obcí, včetně jejich práva zakladatele a zřizovatele právnických osob, a to dnem, ke kterému se obce slučují nebo se obec připojuje. Nově vzniklá obec nebo obec, která při připojení nezanikla, zašle opis dohody Ministerstvu vnitra, příslušnému katastrálnímu úřadu a finančnímu úřadu.

§ 20

(1) Městský obvod nebo městskou část ve statutárním městě lze zřídit nebo zrušit na základě rozhodnutí zastupitelstva města, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci. Je-li podán takový návrh, lze zřídit nebo zrušit městský obvod nebo městskou část jen na základě souhlasného rozhodnutí místního referenda konaného na území, na němž se navrhuje zřízení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části.

(2) Městský obvod nebo městská část jsou organizační jednotkou města.

(3) Městský obvod nebo městskou část lze za podmínek stanovených v odstavci 1 připojit k jinému městskému obvodu nebo městské části.

(4) Rozhodnutí o zřízení, připojení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části musí obsahovat náležitosti uvedené v § 19 odst. 5; místo názvu obce se však uvede název zřizovaného městského obvodu nebo městské části nebo název městského obvodu nebo městské části, k nimž se jiný městský obvod nebo městská část připojuje.

(5) Opis rozhodnutí zašle statutární město Ministerstvu vnitra, příslušnému katastrálnímu úřadu a finančnímu úřadu.

§ 21

(1) Nová obec může vzniknout oddělením části obce, která musí mít samostatné katastrální území sousedící nejméně se dvěma obcemi a tvořící souvislý územní celek; po oddělení bude mít alespoň 1 000 občanů. Stejně podmínky musí splňovat i obec po oddělení její

části. S oddělením části obce musí vyslovit souhlas v místním referendu občané žijící na území té části obce, která se chce oddělit.

(2) V té části obce, která se chce oddělit, ustaví občané obce přípravný výbor. Přípravný výbor tvoří oprávněný občan¹⁰⁾ a jeho zástupci. Lze ustavit pouze jeden přípravný výbor. Počet členů přípravného výboru je lichý a tvoří jej nejméně tři členové. Členem přípravného výboru může být jen občan obce, který má trvalý pobyt v té části obce, která se chce oddělit.

(3) Přípravný výbor

- a) navrhuje uspořádání místního referenda o oddělení části obce a podílí se na jeho přípravě a provedení,
- b) podílí se na přípravě návrhu na oddělení části obce,
- c) je účastníkem řízení o oddělení části obce; nemůže však podat návrh na oddělení části obce krajskému úřadu.¹¹⁾

(4) Činnost přípravného výboru končí

- a) dnem vyhlášení výsledků místního referenda, jestliže občané v referendu vyslovili nesouhlas s oddělením části obce, nebo
- b) právní mocí rozhodnutí krajského úřadu o oddělení části obce.

§ 22

(1) O oddělení části obce rozhoduje krajský úřad na návrh obce, který podá obec na základě kladného výsledku místního referenda konaného v té části obce, která se chce oddělit. Nepodá-li obec návrh do 30 dnů ode dne vyhlášení výsledků místního referenda nebo jestliže v návrhu na oddělení části obce provede změny, které jsou v rozporu s rozhodnutím občanů obce, může tak učinit kterýkoliv občan obce.

(2) Návrh na oddělení části obce musí obsahovat

- a) den, měsíc a rok, ke kterému se část obce odděluje,
- b) název nově vznikající obce,
- c) vymezení území nově vznikající obce po oddělení části obce výčtem jejích katastrálních území včetně příslušných mapových podkladů,
- d) rozdělení majetku včetně finančních prostředků, ostatních práv a závazků, právnických osob a organizačních složek obce,
- e) počet občanů obce ke dni podání návrhu na oddělení její části, jakož i počty občanů obce v jednotlivých částech, které se mají oddělit.

(3) Krajský úřad svým rozhodnutím schválí návrh obce na oddělení její části, jsou-li splněny všechny podmínky stanovené zákonem.

(4) Rozhodnutí o oddělení části obce musí obsahovat náležitosti stanovené v odstavci 2. Opis pravomocného rozhodnutí zašle krajský úřad Ministerstvu vnitra, příslušnému katastrálnímu úřadu a finančnímu úřadu.

§ 23

(1) Do 3 měsíců po ustavujícím zasedání zastupitelstva nově vzniklé obce předá dosavadní obec nově vzniklé obci majetek, který jí náleží podle rozhodnutí krajského úřadu. O předání majetku pořídí dosavadní a nově vzniklá obec písemný zápis. Tento majetek včetně finančních prostředků, pohledávek a závazků do doby jeho předání spravuje dosavadní obec, která však s ním nemůže nakládat jiným způsobem, než z něj uhrazovat náklady spojené s nezbytnou údržbou majetku a s provozem organizačních složek nově vzniklé obce a nájemné za užívání věcí touto obcí.

(2) V nově vzniklé obci platí právní předpisy obce, které platily na jejím území před jejím vznikem, a to do doby, než budou zrušeny nebo nahrazeny novými.

§ 24

Sloučení obcí nebo připojení obce, městských částí nebo městských obvodů lze provést jen k počátku kalendářního roku nebo ke dni voleb do zastupitelstev v obcích. Oddělení části obce lze provést jen ke dni voleb do zastupitelstev v obcích. Návrh na oddělení části obce musí být podán krajskému úřadu nejpozději 6 měsíců před prvním dnem měsíce, v němž se mají konat volby do zastupitelstev v obcích.

§ 25

(1) Dohoda o sloučení obcí, dohoda o připojení obce k jiné obci, jakož i rozhodnutí krajského úřadu o oddělení části obce jsou podkladem k zápisu změny práv dotčených obcí k nemovitostem do katastru nemovitostí záznamem¹²⁾ a k provedení změny údajů o katastrálních územích a hranic obcí v katastru nemovitostí.

(2) Rozhodnutí zastupitelstva města o zřízení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části, jakož i o připojení městského obvodu nebo městské části k jinému městskému obvodu nebo městské části je podkladem k zápisu změny práv dotčených městských obvodů nebo městských částí k nemovitostem do katastru nemovitostí záznamem.¹²⁾

§ 26

(1) Změny hranic obcí, při nichž nedochází ke sloučení, rozdělení nebo připojení obcí, se uskutečňují na základě dohody zúčastněných obcí po projednání s příslušným katastrálním úřadem.

(2) Změny hranic obcí, při nichž dochází ke sloučení, rozdělení nebo připojení obcí a jejich území patří do správních obvodů různých okresních úřadů, lze provést pouze zákonem.

Díl 4

Názvy obcí, jejich částí, ulic a veřejných prostranství a číslování budov

§ 27

(1) Každá obec má svůj název; ke změně názvu obce dává souhlas Ministerstvo vnitra na návrh obce.

(2) Názvy mají též části obce. Část obce je evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními (§ 31) přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území. Názvy částí obce jsou zpravidla převzaty z názvu zaniklých obcí, osad nebo z názvů historicky vzniklých území, na nichž se tyto části obce nacházejí.

§ 28

(1) Obci přísluší rozhodovat o názvech částí obce, ulic a jiných veřejných prostranství.

(2) Obec oznamuje Ministerstvu vnitra a příslušnému katastrálnímu úřadu názvy nově vzniklých částí obce, změny jejich názvů, jakož i zánik částí obce.

§ 29

(1) Název obce, jejích částí, ulic a jiných veřejných prostranství se uvádějí vždy v českém jazyce. Ulice nebo jiná veřejná prostranství se nepojmenovávají podle jmen žijících osobností veřejného života.

(2) V obci obývané příslušníky národnostních menšin se název obce, jejích částí, ulic a jiných veřejných prostranství a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků uvádějí též v jazyce národnostní menšiny, jestliže se podle posledního sčítání lidu hlásilo k této národnosti alespoň 20 % občanů obce a jestliže o to požádalo peticí nejméně 50 % zletilých občanů obce hlásících se k této národnostní menšině.

§ 30

Označení ulic a jiných veřejných prostranství provede obec na svůj náklad. Vlastník nemovitosti je povinen strpět bezúplatné připevnění tabulky s označením ulice nebo jiného veřejného prostranství na své nemovitosti; v blízkosti tabulky nesmí umístit jiné nápisy. Označení nesmí být poškozeno, odstraněno nebo zakryto.

§ 31

(1) Budova¹³⁾ musí být označena popisným číslem, pokud není dále stanoveno jinak.

(2) Samostatnými popisnými čísly se neoznačují vedlejší budovy, které jsou součástí jednoho celku (např. výrobní haly uvnitř jednoho podniku, garáže při domech, drobné stavby).

(3) Stavby určené k individuální rekreaci se označují evidenčními čísly.

(4) K usnadnění orientace mohou být v jednotlivých ulicích a na jiných veřejných prostranstvích označeny budovy vedle popisného čísla ještě číslem orientačním.

(5) Obec rozhoduje o tom, jakým popisným, orientačním nebo evidenčním číslem bude budova označena. Každé popisné nebo evidenční číslo budovy musí být v rámci části obce jedinečné.

§ 32

(1) Vlastník nemovitosti je povinen na svůj náklad označit budovu čísly určenými obcí a udržovat je v řádném stavu. Barvu a provedení čísel určuje obec.

(2) Přečíslování budov se provádí jen výjimečně, jsou-li pro to vážné důvody. Nová čísla hradí obec ze svého rozpočtu. Přečíslování budov ohlásí obec příslušnému katastrálnímu úřadu.

§ 33

Prováděcí právní předpis stanoví

- a) způsob označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy,
- b) způsob použití a umístění čísel k označení budov,
- c) náležitosti ohlášení o přečíslování budov.

§ 34

Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

HLAVA II SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST OBCE

Díl 1

§ 35

(1) Do samostatné působnosti obce patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejich občanů, pokud nejsou svěřeny zákonem krajům¹¹⁾ nebo pokud nejde o výkon přenesené působnosti, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zvláštní zákon.

(2) Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

(3) Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí

- a) při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem,
- b) v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.

§ 36

(1) Obec může udělit fyzickým osobám, které se významnou měrou zasloužily zejména o rozvoj obce, čestné občanství obce. Čestný občan obce má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce svá stanoviska v souladu s jednacím řádem zastupitelstva.

(2) Za významná umělecká, vědecká a jiná díla mající zejména vztah k obci může obec udělovat ceny obce.

§ 37

Obce, v nichž sídlí orgány státu nebo orgány kraje, napomohou zabezpečit pro ně důstojné prostory odpovídající významu těchto orgánů.

Díl 2 Hospodaření obce

§ 38

(1) Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Obec vede evidenci svého majetku.¹⁴⁾

(2) Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy,¹⁵⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Obec je povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení.

(4) Obec je povinna trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv.

§ 39

(1) Záměr obce prodat, směniti nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní po dobu nejméně 15 dnů před projednáním v orgánech obce vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může obec též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. Pokud obec záměr nezveřejní, je právní úkon od počátku neplatný.

(2) Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna.

(3) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o pronájem bytů a hrobových míst anebo pronájem nebo o výpůjčku majetku obce na dobu kratší než 30 dnů.

§ 40

(1) Stát má právo při bezúplatném převodu či přechodu movitých věcí, práv a nemovitostí na obec a při finanční spoluúčasti na pořízení takového majetku obcí vyhradit si stanovení podmínek pro další hospodaření a nakládání s tímto majetkem.

(2) Kraj má právo při darování movitých věcí, práv a nemovitostí obci a při finanční spoluúčasti na pořízení takového majetku obcí vyhradit si stanovení podmínek pro další hospodaření a nakládání s tímto majetkem.

(3) Za porušení povinností obce uložených jí podle odstavců 1 a 2 může okresní úřad obci uložit pokutu až do výše 1 mil. Kč v řízení podle zvláštního zákona. Oprávnění okresního úřadu, pokud jde o města Brno, Ostrava a Plzeň, přísluší Ministerstvu financí nebo jím pověřenému místně příslušnému finančnímu úřadu. Výnos pokut je příjmem státního rozpočtu.

(4) Učiní-li obec právní úkon s majetkem uvedeným v odstavci 1 v rozporu se stanovenými podmínkami a majetek nelze vrátit původnímu účelu, je obec povinna odvést do státního rozpočtu peněžní částku odpovídající obvyklé ceně dotčeného majetku.

(5) Učiní-li obec právní úkon s majetkem uvedeným v odstavci 2 v rozporu se stanovenými podmínkami a majetek nelze vrátit původnímu účelu, je obec povinna odvést do rozpočtu kraje peněžní částku odpovídající obvyklé ceně dotčeného majetku.

§ 41

Podmiňuje-li zákon platnost právního úkonu obce předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem, opatří se listina osvědčující tento právní úkon doložkou, jíž bude potvrzeno, že tyto podmínky jsou splněny.

§ 42

(1) Obec dá přezkoumat příslušným okresním úřadem nebo auditorem hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok.

(2) Obec může v průběhu kalendářního roku požádat okresní úřad nebo auditora o provedení mimořádného přezkoumání svého hospodaření.

(3) Ve městech Brno, Ostrava a Plzeň přezkoumává hospodaření městského obvodu nebo městské části magistrát tohoto města a hospodaření města Ministerstvo financí, pokud si město nedá přezkoumat své hospodaření auditorem.

(4) Náklady na přezkoumání hospodaření auditorem uhradí obec ze svých rozpočtových prostředků.

§ 43

Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo obce do 30. června následujícího roku a přijme opatření k nápravě nedostatků.

§ 44

Sestavování rozpočtu a závěrečného účtu obce a hospodaření s prostředky tohoto rozpočtu se dále řídí zvláštním zákonem.

§ 45

(1) Jestliže obec nepožádá o přezkoumání svého hospodaření za uplynulý rok okresní úřad do 31. ledna a ani v tomto termínu neobjedná přezkoumání svého hospodaření auditorem, může jí okresní úřad uložit pokutu do výše 100 000 Kč v řízení podle zvláštního zákona.¹⁶⁾ Přezkoumání hospodaření v takovém případě provede okresní úřad.

(2) Oprávnění okresního úřadu uvedené v odstavci 1 přísluší, pokud jde o města Brno, Ostrava a Plzeň, Ministerstvu financí nebo jím pověřenému finančnímu úřadu.

(3) Výnos pokut je příjmem státního rozpočtu.

Díl 3

Spolupráce mezi obcemi

§ 46

(1) Obce mohou při výkonu své samostatné působnosti vzájemně spolupracovat.

(2) Spolupráce mezi obcemi se uskutečňuje

- a) na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
- b) na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí (dále jen "svazek obcí"),
- c) zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona¹⁷⁾ dvěma nebo více obcemi.

§ 47

(1) Obce se nemohou sdružovat podle předpisů o sdružování občanů.

(2) Na spolupráci mezi obcemi nelze použít ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení.

§ 48

(1) Smlouva mezi dvěma nebo více obcemi ke splnění konkrétního úkolu se uzavírá na dobu určitou nebo neurčitou. Předmětem této smlouvy nemůže být vznik právnické osoby. Smlouva musí mít písemnou formu a musí být předem schválena zastupitelstvy obcí, jinak je neplatná.

(2) Smlouva musí obsahovat

- a) označení účastníků smlouvy,
- b) vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu,
- c) práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy,
- d) způsob využití stavby po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy,
- e) způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání části jejich majetku.

(3) Majetek získaný výkonem společné činnosti obcí na základě smlouvy podle odstavců 1 a 2 se stává spoluvlastnictvím všech účastníků této smlouvy. Podíly na majetku získaném společnou činností jsou stejné, není-li smlouvou stanoveno jinak.

(4) Ze závazků vůči třetím osobám jsou účastníci smlouvy zavázáni společně a nerozdílně, není-li smlouvou stanoveno jinak.

Svazek obcí

§ 49

(1) Obce mají právo být členy svazku obcí za účelem ochrany a prosazování jejich společných zájmů.

(2) Obce mohou vytvářet svazky obcí, jakož i vstupovat do svazků obcí již vytvořených. Členy svazku obcí mohou být jen obce.

(3) Svazek obcí je právnickou osobou.

§ 50

(1) Předmětem činnosti svazku obcí mohou být zejména

- a) úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata,
- b) zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo

- zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,
c) zavádění, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území, úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečením přestavby vytápění
d) nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí,
e) provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,
f) správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi.
(2) Přílohou smlouvy o vytvoření svazku obcí jsou jeho stanovy, v nichž musí být uvedeno
a) název a sídlo členů svazku obcí,
b) název a sídlo svazku obcí a předmět jeho činnosti,
c) orgány svazku obcí, způsob jejich ustavování, jejich působnost a způsob jejich rozhodování,
d) majetek členů svazku obcí, který vkládají do svazku obcí,
e) zdroje příjmů svazku obcí,
f) práva a povinnosti členů svazku obcí,
g) způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty svazku obcí,
h) podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj, včetně vypořádání majetkového podílu,
i) obsah a rozsah kontroly svazku obcí obcemi, které svazek obcí vytvořily.

§ 51

- (1) Obec je návrhem smlouvy podle § 46 odst. 2 písm. a) a b) vázána ode dne jeho schválení zastupitelstvem obce do dne stanoveného pro přijetí návrhu smlouvy, pokud jiná obec, které je návrh smlouvy určen, jej neodmítne před uplynutím lhůty pro přijetí návrhu.
(2) Smlouva podle § 46 odst. 2 písm. a) a b) je účinná dnem přijetí jejího návrhu všemi účastníky, nestanoví-li smlouva jinak.
(3) O právní způsobilosti svazku obcí, jeho registraci, zrušení a zániku platí zvláštní zákon.¹⁸⁾
(4) Pro zrušení svazku obcí a jeho zánik platí obdobně ustanovení § 20j občanského zákoníku.
(5) Hospodaření svazku obcí upravuje zvláštní zákon.

§ 52

- Občané obcí, které vytvořily svazek obcí, jsou oprávněni
a) účastnit se zasedání orgánu svazku obcí a nahlížet do zápisů o jeho jednání,
b) podávat orgánu svazku obcí písemné návrhy.

§ 53

- (1) Svazek obcí dá přezkoumat příslušným okresním úřadem nebo auditorem hospodaření svazku za uplynulý kalendářní rok.
(2) Náklady na přezkoumání hospodaření svazku auditorem uhradí svazek obcí ze svých rozpočtových prostředků.
(3) Ustanovení § 43 a 45 platí pro svazek obcí obdobně.

§ 54

Spolupráce s ostatními subjekty

Na spolupráci mezi obcemi a právníckými a fyzickými osobami v občanskoprávních vztazích lze použít ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právníckých osob a o smlouvě o sdružení.

Díl 4

Spolupráce s obcemi jiných států

§ 55

- (1) Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů.

(2) Svazky obcí mohou uzavírat se svazky obcí jiných států smlouvy o vzájemné spolupráci. Obsahem spolupráce mohou být jen činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku obcí, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel.

(3) Smlouva musí mít písemnou formu a musí být předem schválena zastupitelstvem obce, jinak je neplatná. Písemná smlouva musí obsahovat

- a) názvy a sídla účastníků smlouvy,
- b) předmět spolupráce a způsob jejího financování,
- c) orgány a způsob jejich ustavování,
- d) dobu, na kterou se smlouva uzavírá.

(4) Právnícká osoba na základě smlouvy o spolupráci může vzniknout, jen stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.

(5) Ke smlouvě o spolupráci, na jejímž základě má vzniknout právnícká osoba anebo členství v již existující právnícké osobě, se vyžaduje předchozí souhlas Ministerstva vnitra. Odepření souhlasu je možné, jen je-li smlouva v rozporu se zákonem nebo mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena, anebo s vážným zahraničně politickým zájmem státu. Ministerstvo vnitra vydá souhlas po předchozím projednání s Ministerstvem zahraničních věcí.

Díl 5 Sankce

§ 56

Poruší-li fyzická nebo právnícká osoba vlastníci nemovitost povinnost stanovenou v § 30 nebo nesplní-li povinnost stanovenou v § 32 odst. 1, může jí obec uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 57

(1) Jestliže fyzická osoba neudrží čistotu a pořádek na svém nebo jí užívaném pozemku tak, že naruší vzhled obce, může jí obec uložit pokutu do 10 000 Kč.

(2) Jestliže podnikající fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti nebo právnícká osoba neudrží čistotu a pořádek na svém pozemku tak, že naruší vzhled obce, může jí obec uložit pokutu do 50 000 Kč.

(3) Jestliže osoby uvedené v odstavci 2 znečistí veřejné prostranství nebo odloží věci mimo vyhrazená místa a neprodleně neodstraní závadný stav, může jim obec uložit pokutu do 200 000 Kč.

§ 58

Poruší-li podnikající fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti nebo právnícká osoba povinnost stanovenou právním předpisem obce, může jí obec uložit pokutu do 200 000 Kč.

§ 59

(1) Řízení o správním deliktu lze zahájit do 1 roku ode dne, kdy se orgán obce dozvěděl o jednání uvedeném v § 56 až 58, nejpozději však do 2 let ode dne, kdy k tomuto jednání došlo.

(2) Do běhu lhůty podle odstavce 1 se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního zákona.

(3) Podle odstavce 1 se nepostupuje, jestliže zvláštní zákon stanoví za nesplnění nebo porušení těchto povinností vyšší sankci.

(4) Uložení pokuty podle § 56 až 58 nezabavuje subjekty uvedené v těchto ustanoveních povinnosti odstranit závadný stav ve stanovené lhůtě. Pokud tak neučiní, může tak učinit obec sama na jejich náklady, popřípadě uložit pokutu opětovně.

(5) Výnos pokut je příjmem obce.

Díl 6 Volby do zastupitelstev v obcích a místní referendum

§ 60

Volby do zastupitelstev v obcích a místní referendum upravují zvláštní zákony.^{7),8)}

HLAVA III PŘENESENÁ PŮSOBNOST

§ 61

(1) Obec vykonává na svém území státní správu ve věcech, které stanoví zákon; působnost v těchto věcech je přenesenou působností obce.

(2) Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí

při vydávání nařízení obce a při rozhodování o právech, právem chráněných zájmech a a) povinnostech fyzických a právnických osob zákony a právními předpisy vydanými na základě zákona,

v ostatních případech též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů; usnesení vlády a směrnice ústředních správních úřadů nemohou orgánům obcí ukládat

b) povinnosti, pokud nejsou stanoveny zákonem. Podmínkou platnosti směrnic ústředních správních úřadů je jejich publikování ve Věstníku vlády pro orgány kraje, okresní úřady a orgány obcí.

§ 62

Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti.

§ 63

(1) Sousedící obce mohou navrhnout okresnímu úřadu společný výkon přenesené působnosti pro tyto obce. Návrh musí obsahovat způsob rozdělení přenesené působnosti dotčených obcí a rozsah přenesené působnosti svěřené obecnímu úřadu pro společný výkon působnosti.

(2) V případě souhlasu s návrhem uvedeným v odstavci 1 stanoví okresní úřad svým nařízením, že obecní úřad jedné z těchto obcí bude vykonávat vymezený rozsah přenesené působnosti na území ostatních zúčastněných obcí. Přednosta okresního úřadu současně stanoví rozdělení příspěvku státu na plnění úkolů dotčených obcí v přenesené působnosti podle rozsahu jejího výkonu.

Pověřený obecní úřad

§ 64

(1) Pověřený obecní úřad je orgán obce, který vykonává přenesenou působnost pro více obcí ve správních obvodech a v rozsahu stanoveném zvláštními zákony (dále jen "pověřený obecní úřad").

(2) Prováděcí právní předpis stanoví sídla a správní obvody jednotlivých pověřených obecních úřadů.

§ 65

(1) Nezabezpečuje-li obec řádný výkon přenesené působnosti, převezme v celém svěřeném rozsahu nebo jen na některém úseku výkon přenesené působnosti pověřený obecní úřad, do jehož územního obvodu obec patří. Na pověřený obecní úřad se převede též odpovídající výše příspěvku na plnění úkolů v přenesené působnosti.

(2) Okresní úřad svým nařízením stanoví, od kdy bude příslušný pověřený obecní úřad vykonávat přenesenou působnost uvedenou v odstavci 1.

§ 66

Pověřený obecní úřad rozhoduje v prvním stupni ve správním řízení o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech fyzických a právnických osob, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.

HLAVA IV ORGÁNY OBCE

Díl 1 Zastupitelstvo obce

§ 67

Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví v souladu s tímto zákonem zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích; pro nové volby¹⁹⁾ může být tato lhůta zkrácena nejvíce o jednu třetinu.

§ 68

(1) Zastupitelstvo obce při stanovení počtu členů zastupitelstva přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů stanoví tak, aby zastupitelstvo obce mělo v obci, městě, městském obvodu, městské části

do 500 obyvatel	5 až 9 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů.

(2) Počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, se oznámí na úřední desce obecního úřadu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení. Kromě toho může být počet členů zastupitelstva obce uveřejněn způsobem v místě obvyklým.

(3) Rozhodující pro stanovení počtu členů zastupitelstva obce je počet obyvatel obce podle statistického lexikonu obcí k 1. lednu roku, v němž se konají volby.

(4) Není-li v obci zastupitelstvo, stanoví počet členů zastupitelstva obce pro účely voleb krajský úřad. Není-li v městském obvodu územně členěného statutárního města zastupitelstvo městského obvodu, v městské části takového města zastupitelstvo městské části, stanoví počet členů tohoto zastupitelstva pro účely voleb magistrát. Pokud nebyl počet členů zastupitelstva obce určen ve lhůtě stanovené v § 67 nebo pokud byl určen v rozporu s odstavcem 1, volí se počet členů zastupitelstva podle dolní hranice rozpětí stanoveného v odstavci 1.

§ 69

(1) Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením; ke zvolení dojde ukončením hlasování.

(2) Člen zastupitelstva obce skládá na začátku prvního zasedání zastupitelstva obce, jehož se po svém zvolení zúčastní, slib tohoto znění: "Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky." Práv a povinností se člen zastupitelstva obce ujímá složením slibu.

(3) Slib skládá člen zastupitelstva do rukou předsedajícího zasedání zastupitelstva a pronesením slova "slibuji". Složení slibu potvrdí člen zastupitelstva obce svým podpisem.

(4) Člen zastupitelstva obce vykonává svůj mandát osobně a v souladu se svým slibem a není přitom vázán žádnými příkazy.

§ 70

Výkon funkce člena zastupitelstva obce se považuje za výkon veřejné funkce.²⁰⁾ Člen zastupitelstva obce nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního nebo jiného obdobného poměru.

§ 71

(1) Členům zastupitelstva obce, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni,²¹⁾ a členům, kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva obce nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva obce, (dále jen "uvolněný člen zastupitelstva obce") poskytuje obec za výkon funkce

uvolněného člena zastupitelstva obce odměnu podle tohoto zákona. Odměna se vyplácí z rozpočtových prostředků obce.

(2) Odměnou se rozumí peněžitá plnění poskytovaná obcí uvolněným členům zastupitelstva obce za výkon jejich funkce; za odměnu se nepovažují plnění poskytovaná v souvislosti s výkonem jejich funkce podle zvláštních právních předpisů, zejména cestovní náhrady.

(3) Odměnou podle odstavce 1 je

- a) měsíční odměna,
- b) další odměna,
- c) odměna při skončení funkčního období.

(4) Ostatním členům zastupitelstva obce, kteří nejsou uvedeni v odstavci 1, (dále jen "neuvolněný člen zastupitelstva obce"), jsou-li v pracovním poměru, poskytne zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno s náhradou mzdy;²²⁾ rozsah doby potřebné k výkonu funkce v konkrétním případě určí obec. Náhradu mzdy uhradí obec jejich zaměstnavateli podle zvláštního předpisu.²³⁾ Neuvolněným členům zastupitelstva obce, kteří nejsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poskytuje obec ze svých rozpočtových prostředků náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem jejich funkce paušální částkou, jejíž výši stanoví zastupitelstvo obce vždy na příslušný kalendářní rok.

§ 72

Neuvolněným členům zastupitelstva obce může být za výkon funkce poskytnuta měsíční odměna a další odměna. Její maximální výši stanoví prováděcí právní předpis.

§ 73

(1) Měsíční odměna je peněžité plnění poskytované měsíčně podle druhu vykonávané funkce a podle počtu obyvatel obce ve výši a za podmínek, které stanoví prováděcí právní předpis. Měsíční odměnu tvoří pevná složka stanovená podle druhu vykonávané funkce a příplatek podle počtu obyvatel obce. Při určení výše příplatku podle počtu obyvatel obce se vychází z počtu obyvatel, kteří jsou k 1. lednu příslušného kalendářního roku hlášeni v obci k trvalému pobytu. Počet obyvatel obce se zaokrouhluje na celé stovky nahoru.

(2) Měsíční odměna se uvolněným členům zastupitelstva obce v obcích s pověřeným obecním úřadem zvyšuje o částku stanovenou prováděcím právním předpisem.

(3) Nevykonává-li člen zastupitelstva obce funkci z důvodu nemoci, úrazu, těhotenství nebo mateřství, měsíční odměna mu nenáleží.

§ 74

Další odměna je peněžité plnění poskytované členům zastupitelstva obce za podmínek a ve výši, kterou stanoví prováděcí právní předpis.

§ 75

(1) Uvolněnému členu zastupitelstva obce a neuvolněnému členu zastupitelstva obce, pokud vykonává funkci starosty, jemuž v době konání voleb do zastupitelstva obce příslušela měsíční odměna, náleží tato odměna ještě po dobu 3 měsíců od konání voleb, pokud mu nevznikl opětovný nárok na měsíční odměnu.

(2) Pokud dosavadní starosta po volbách do zastupitelstva obce plní úkoly podle § 107 odst. 1, přísluší mu měsíční odměna v dosavadní výši, a to až do ustavujícího zasedání nového zastupitelstva obce; nárok podle odstavce 1 zůstává nedotčen.

(3) Uvolněnému členu zastupitelstva obce a neuvolněnému členu zastupitelstva obce, pokud vykonává funkci starosty, jehož funkční období skončilo před konáním voleb do zastupitelstva obce, může být měsíční odměna poskytnuta ještě po dobu 3 měsíců po skončení jeho funkčního období.

§ 76

Splatnost a výplata odměny členům zastupitelstva obce, jakož i srážky z odměny se řídí právními předpisy upravujícími platové poměry zaměstnanců obcí.²⁴⁾ Pro rozsah a pořadí srážek z odměny se použije obdobně zákoník práce a nařízení vlády vydané k jeho provedení.²⁵⁾

§ 77

(1) Odměna se poskytne poprvé za měsíc, kdy člen zastupitelstva obce nabyl práv a povinností podle tohoto zákona.

(2) V případě souběhu výkonu několika funkcí se poskytuje měsíční odměna podle funkce, za kterou lze poskytnout nejvyšší odměnu.

§ 78

Členovi zastupitelstva obce náleží v souvislosti s výkonem jeho funkce cestovní náhrady ve výši a za podmínek stanovených právními předpisy platnými pro zaměstnance v pracovním poměru.²⁶⁾

§ 79

(1) Uvolněný člen zastupitelstva obce má nárok na dovolenou na zotavenou za kalendářní rok, popřípadě na její poměrnou část, jestliže jeho funkční období netrvalo po dobu celého kalendářního roku.

(2) Poměrná část dovolené uvolněného člena zastupitelstva obce činí za každý i započatý kalendářní měsíc trvání výkonu jeho funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok.

(3) Výměra dovolené uvolněného člena zastupitelstva obce činí 5 týdnů.

(4) Po dobu dovolené se uvolněnému členu zastupitelstva obce měsíční odměna nekrátí.

§ 80

(1) Na vztahy vyplývající z výkonu funkce uvolněného člena zastupitelstva obce se vztahují ustanovení zákoníku práce, pokud tento zákon nestanoví jinak. Pro účely pracovněprávní se posuzuje odměna uvolněných členů zastupitelstva obce jako příjem zaměstnanců v pracovním poměru; obec se posuzuje jako zaměstnavatel a uvolnění členové zastupitelstva obce se posuzují jako zaměstnanci.

(2) Pro účely daňové se odměna uvolněných členů zastupitelstva obce považuje za funkční požitek.²⁷⁾

§ 81

Obec může poskytovat jednorázové odměny občanům za jejich práci jako členům výborů, komisí a zvláštních orgánů obce (§ 106).

§ 82

Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce právo

- a) předkládat návrhy zastupitelstvu obce a dalším orgánům obce, jejichž je členem, vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na výbory a vedoucí organizačních složek obce, statutární orgány příspěvkových organizací, které b) obec zřídila, nebo zástupce obce v orgánech právnických osob, které obec založila; odpověď na ně musí být dána bezodkladně, nejpozději však do 30 dnů, pokud jejich poskytnutí nebrání zákony upravující mlčenlivost anebo zákaz jejich zveřejnění,^{4),17)} požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu informace ve věcech, které souvisejí s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, pokud jejich poskytnutí nebrání zákony upravující mlčenlivost anebo zákaz jejich zveřejnění.^{4),17)} Informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.
- c)

§ 83

(1) Člen zastupitelstva obce je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.

(2) Člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat. O tom, zda existuje důvod pro vyloučení z projednávání a rozhodování této záležitosti, rozhoduje tento orgán obce.

Díl 2 Pravomoc zastupitelstva obce

§ 84

(1) Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce (§ 35 odst. 1); ve věcech patřících do přenesené působnosti, jen stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.

(2) Zastupitelstvu obce je vyhrazeno

- a) schvalovat program rozvoje územního obvodu obce,
- b) schvalovat územní plán obce a regulační plán²⁸⁾ a vyhlašovat jejich závazné části obecně závaznou vyhláškou,
- c) schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce,
- d) zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- e) zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny, schvalovat zakladatelskou listinu, zakladatelskou smlouvu, společenskou smlouvu²⁹⁾ a
- f) stanovy obchodních společností a dalších právnických osob, které obec hodlá založit, a rozhodovat o účasti obce v již založených právnických osobách,
- g) delegovat zástupce obce, s výjimkou § 102 odst. 2 písm. c), na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,
- h) navrhopvat zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhopvat jejich odvolání,
- i) vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- j) rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- k) navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí, volit starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce,
- l) stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- m) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- n) stanovit výši osobních a věcných výdajů na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů obce; jde-li o výdaje na výkon přenesené působnosti, je vázáno stanoviskem okresního úřadu,
- o) zřizovat a zrušovat obecní policii,
- p) rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- r) rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
- s) udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce,
- t) plnit další úkoly stanovené tímto nebo zvláštním zákonem.

(3) Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo obce.

(4) Zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoci v samostatné působnosti obce mimo pravomoc vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2.

(5) Zastupitelstvo obce rozhoduje o zrušení usnesení rady obce, jsou-li mu předloženy k rozhodnutí podle § 105 odst. 1.

§ 85

Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto majetkoprávních úkonech:

- a) nabytí a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- b) poskytování věcných a peněžitých darů fyzickým osobám v hodnotě nad 20 000 Kč, bezúplatný převod movitých věcí včetně peněz věnovaných tuzemským právnickým a fyzickým osobám na vědu, výchovu a vzdělávání, na humanitární, sociální, zdravotnické a ekologické účely, protidrogové aktivity, prevenci kriminality a na podporu rozvoje kultury, tělesné výchovy a sportu ve výši nad 20 000 Kč,
- d) peněžité i nepeněžité vklady do svazků obcí,
- e) vzdání se práva a prominutí pohledávky vyšší než 20 000 Kč,

- f) zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 20 000 Kč,
- g) dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,
- h) bezúplatné postoupení pohledávek,
uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí dotace, o
- i) převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení,
- j) zastavení nemovitých věcí a zřízení věcného břemene na těchto věcech,
- k) emise komunálních obligací.

§ 86

(1) Nežřídí-li zastupitelstvo obce obecní policii podle § 84 odst. 2 písm. o), může písemně pověřit zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu úkoly k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce.

(2) Zaměstnanec pověřený podle odstavce 1 dohlíží na dodržování právních předpisů na ochranu veřejného pořádku, upozorňuje fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a činí opatření k jejich odstranění. Je oprávněn požadovat od občanů potřebná vysvětlení k objasnění skutečností nutných k zjištění přestupku a ukládat pokuty v blokovém řízení. Osobu přistiženou při spáchání správního deliktu může pověřený zaměstnanec předvést na Policii České republiky jen v případě, že tato osoba neprokáže hodnověrně svoji totožnost.

(3) Při výkonu oprávnění podle odstavce 2 je zaměstnanec pověřený podle odstavce 1 povinen se na žádost tímto pověřením prokázat.

§ 87

K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce.

§ 88

Zastupitelstvo obce zruší usnesení rady obce, jestliže je v rozporu s právním předpisem nebo usnesením zastupitelstva obce.

§ 89

(1) Nesejde-li se zastupitelstvo obce po dobu delší než 6 měsíců tak, aby bylo schopno se usnášet, Ministerstvo vnitra ho rozpustí. Proti tomuto rozhodnutí může obec podat žalobu k soudu.³⁰⁾

(2) Do doby, než bude zvoleno nové zastupitelstvo obce, popřípadě určen správce obce podle § 98, zabezpečuje nezbytné úkoly v samostatné působnosti rada obce; není-li zřízena nebo není-li schopna tyto úkoly plnit, zabezpečuje je starosta. V takovém případě radě obce, a není-li zřízena, starostovi nepřísluší vykonávat pravomoc vyhrazenou zastupitelstvu obce podle § 84 odst. 2 a § 85 s výjimkou schválení rozpočtu a stanovení výše osobních a věcných nákladů na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů.

(3) Nebude-li zastupitelstvo obce nebo jiný orgán obce postupovat v souladu s výsledky místního referenda, vyzve přednosta okresního úřadu zastupitelstvo obce, aby ve lhůtě jím stanovené zjednálo nápravu. Nejednají-li zastupitelstvo obce ve stanovené lhůtě nápravu, Ministerstvo vnitra ho rozpustí. Pro podání žaloby proti tomuto rozhodnutí platí odstavec 1.

§ 90

Poklesne-li počet členů zastupitelstva o více než polovinu a zastupitelstvo nemůže být doplněno z náhradníků, oznámí obecní úřad neprodleně tuto skutečnost okresnímu úřadu.

§ 91

(1) Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce svolává dosavadní starosta tak, aby se konalo do 15 dnů od vyhlášení výsledků voleb, popřípadě do 15 dnů od právní moci usnesení soudu o stížnosti proti vydání osvědčení o zvolení členem zastupitelstva v obci.³¹⁾ Ustavujícímu zasedání předsedá zpravidla nejstarší člen zastupitelstva obce do doby, než je zvolen starosta nebo místostarosta. Ustavující zasedání zastupitelstva obce zvolí starostu, místostarostu a další členy rady obce.

(2) Jestliže nebude ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce svoláno ve lhůtě uvedené v odstavci 1, učiní tak přednosta okresního úřadu.

§ 92

(1) Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby; v obcích, v nichž se volí rada obce, se schází nejméně jedenkrát za 3 měsíce, v obcích, v nichž se rada nevolí, nejméně jedenkrát za 2 měsíce. Zasedání zastupitelstva obce se konají v územním obvodu obce. Zasedání zastupitelstva svolává a zpravidla řídí starosta. Starosta je povinen svolat zasedání zastupitelstva obce, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů zastupitelstva obce, přednosta okresního úřadu nebo hejtman kraje. Zasedání zastupitelstva obce se koná nejpozději do 21 dnů ode dne, kdy žádost byla doručena obecnímu úřadu.

(2) Nesvolá-li starosta zasedání zastupitelstva obce podle odstavce 1, učiní tak místostarosta, popřípadě jiný člen zastupitelstva obce.

(3) Zastupitelstvo obce je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. Jestliže při zahájení jednání zastupitelstva obce nebo v jeho průběhu není přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce, ukončí předsedající zasedání zastupitelstva obce. Do 15 dnů se koná jeho náhradní zasedání. Svolá se postupem podle odstavce 1 nebo 2.

§ 93

(1) Obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce. Informaci vyvěsí na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce; kromě toho může informaci uveřejnit způsobem v místě obvyklým.

(2) Zasedání zastupitelstva obce je veřejné.

(3) Požádá-li na zasedání zastupitelstva obce o slovo člen vlády nebo jím určený zástupce, senátor, poslanec, přednosta příslušného okresního úřadu, jím určený zástupce nebo zástupce orgánů kraje, musí mu být uděleno.

§ 94

(1) Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce mají jeho členové, rada obce a výbory.

(2) O zařazení návrhů přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva obce na program jeho jednání rozhodne zastupitelstvo obce.

§ 95

(1) O průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení.

(2) Zápis, který je nutno pořídit do 7 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva obce proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva obce.

§ 96

Zastupitelstvo obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce.

§ 97

Obec informuje občany o činnosti orgánů obce na zasedání zastupitelstva obce a dále jiným způsobem v místě obvyklým.

§ 98

(1) Jestliže se v obci opakovaně neuskuteční vyhlášené volby pro nedostatek kandidátů na členy zastupitelstva obce nebo proto, že nebyla ustavena okrsková volební komise,³²⁾ nebo dojde-li k rozpuštění zastupitelstva obce z důvodů stanovených tímto zákonem (§ 89) nebo není-li zvolen starosta do 6 měsíců od ustavujícího zasedání, popřípadě od doby, kdy byl odvolán starosta nebo se funkce vzdal, nebo dojde-li ke sloučení nebo rozdělení obcí k počátku kalendářního roku, jmenuje přednosta okresního úřadu správce obce z řad zaměstnanců okresního úřadu.

(2) Správce obce zabezpečuje výkon přenesené působnosti a nezbytné úkoly v oblasti samostatné působnosti. Nemůže provádět úkony vyhrazené zastupitelstvu obce podle § 84

odst. 2 a § 85 s výjimkou schválení rozpočtu a hospodaření podle něj a stanovení výše osobních a věcných nákladů na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů. Správce obce je v čele obecního úřadu. Jde-li o obec, kde byla zřízena funkce tajemníka obecního úřadu (§ 110), je tento tajemník podřízen správcí obce.

(3) Správce obce zůstává zaměstnancem okresního úřadu. Osobní výdaje spojené s výkonem funkce správce obce hradí okresní úřad.

(4) Přednosta okresního úřadu kontroluje dodržování právních předpisů v činnosti správce obce. Správce obce může z jeho funkce odvolat přednosta okresního úřadu.

(5) Činnost správce obce končí dnem ustavujícího zasedání zastupitelstva obce (§ 91). Na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce podá správce obce zprávu o výkonu své funkce a o stavu hospodaření a majetku obce.

Díl 3 Rada obce

§ 99

(1) Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.

(2) Funkci rady obce plní starosta v obci, v níž není zřízena rada obce, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 102 odst. 4).

(3) Radu obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady. Počet členů rady obce je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů.

(4) Je-li starosta nebo místostarosta odvolán z funkce nebo na tuto funkci rezignoval, přestává být i členem rady obce.

§ 100

(1) Poklesne-li v průběhu funkčního období počet členů rady obce pod 5 a na nejbližším zasedání zastupitelstva obce nebude počet členů rady obce doplněn alespoň na 5, vykonává její funkce zastupitelstvo obce, které může plnění některých úkolů rady obce svěřit starostovi.

(2) Poklesne-li v průběhu funkčního období počet členů zastupitelstva obce pod 11 a na uprázdněné mandáty nenastoupí náhradníci, končí činnost rady obce uplynutím třicátého dne od uprázdnění mandátů v zastupitelstvu obce.

(3) Jestliže v průběhu funkčního období přesáhne počet členů rady obce jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce, aniž počet jeho členů poklesne pod 11, plní rada obce nadále své funkce.

§ 101

(1) Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, její schůze jsou neveřejné. Rada obce může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva obce a jiné osoby.

(2) Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů; k platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.

(3) Rada obce pořizuje ze své schůze zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů rady obce, schválený pořad schůze rady obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis ze schůze rady obce musí být pořizen do 7 dnů od jejího konání. O námitkách člena rady obce proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady obce. Zápis ze schůze rady obce musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí.

(4) Rada obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání rady obce.

§ 102

(1) Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení.

(2) Radě obce je vyhrazeno

- a) zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, plnit vůči právnickým osobám a zařízením založeným nebo zřízeným zastupitelstvem
- b) obce úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce (§ 84 odst. 2),
- c) plnit funkci valné hromady, je-li obec jediným akcionářem nebo jediným společníkem,
- d) vydávat nařízení obce,
- e) projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce,
- f) stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu (§ 109 odst. 2),
- g) jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu, rozhodovat o platech vedoucích odborů obecního úřadu;³³⁾ návrhy podává tajemník obecního úřadu,
- h) zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce (dále jen "komise"), jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- i) kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- j) stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- k) ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce (§ 56 až 58); tuto působnost může obecní rada svěřit příslušnému odboru obecního úřadu zcela nebo zčásti,
- l) přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,
- m) uzavírat nájemní smlouvy a smlouvy o výpůjčkách,
- n) stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- o) schvalovat organizační řád obecního úřadu,
- p) plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem.

(3) Rada obce rozhoduje v ostatních záležitostech patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo.

(4) V obcích, kde funkci rady obce plní starosta (§ 99 odst. 2), je zastupitelstvu obce vyhrazeno kromě pravomocí uvedených v § 84 a 85 též rozhodování ve věcech uvedených v odstavci 2 písm. d), f), j) a l).

(5) Je-li odvolána rada obce jako celek, zůstává starosta a místostarosta (místostarostové) i nadále ve funkci. Je-li starosta a místostarosta (místostarostové) odvolán ze své funkce současně s ostatními členy rady obce, pověří zastupitelstvo obce výkonem funkcí starosty, popřípadě místostarosty některého člena zastupitelstva obce a současně mu vymezí rozsah jeho oprávnění na dobu do zvolení nového starosty, popřípadě místostarosty.

Díl 4 Starosta

§ 103

(1) Starosta zastupuje obec navenek. Úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, může starosta provést jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou tyto právní úkony od počátku neplatné.

(2) Starostu a místostarostu (místostarosty) volí do funkcí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Starosta a místostarosta musí být občanem České republiky. Za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu obce.

(3) Starosta jmenuje a odvolává se souhlasem přednosta okresního úřadu tajemníka obecního úřadu a stanoví jeho plat podle zvláštních předpisů;³³⁾ bez souhlasu přednosta okresního úřadu je jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu neplatné.

(4) Nestanoví-li zastupitelstvo obce jinak, starosta

- a) odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok (§ 42), plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů,³³⁾ pokud není v obci
- b) tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce,

- c) může po projednání s okresním úřadem svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
 - d) může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
 - e) odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,³⁴⁾
 - f) zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
 - g) plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony.
- (5) Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce.

§ 104

- (1) Starostu zastupuje místostarosta. Zastupitelstvo obce může zvolit více místostarostů a svěřit jim zabezpečování konkrétních úkolů v samostatné působnosti. Místostarosta, kterého určí zastupitelstvo obce, zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti, jedná a rozhoduje ve všech věcech, které jsou svěřeny starostovi.
- (2) Starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním podepisuje právní předpisy obce, usnesení zastupitelstva obce a rady obce.

§ 105

- (1) Starosta pozastaví výkon usnesení rady obce, má-li za to, že je nesprávné. Věc pak předloží k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva obce.
- (2) Starosta zašle okresnímu úřadu usnesení zastupitelstva obce a rady obce, jestliže o to přednosta okresního úřadu požádá.

§ 106

V případech stanovených zvláštními zákony zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy.

§ 107

- (1) Dosavadní starosta zabezpečuje od voleb do zastupitelstva obce do ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce
- a) výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
 - b) hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, další nezbytné úkoly v samostatné působnosti obce, nejde-li o úkony vyhrazené
 - c) zastupitelstvu obce podle § 84 a 85 nebo vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2 písm. c) a m).
- (2) Jestliže zastupitelstvo obce nezvolí starostu na ustavujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce, pověří zastupitelstvo obce výkonem úkolů podle odstavce 1 jednoho z nově zvolených členů zastupitelstva obce, a to na dobu nejdéle 6 měsíců.
- (3) Jestliže nově zvolené zastupitelstvo obce nezvolí starostu ani do 6 měsíců od ustavujícího zasedání, postupuje se podle § 98.

§ 108

- (1) Starosta má právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak. Závěsný odznak má uprostřed velký státní znak a po obvodu odznaku je uveden název Česká republika.
- (2) Rada obce může stanovit, v kterých případech může tento odznak užívat jiný člen zastupitelstva obce nebo tajemník obecního úřadu.
- (3) Primátor statutárního města má právo při významných příležitostech a občanských obřadech používat primátorské insignie.

Díl 5 Obecní úřad

§ 109

- (1) Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta.
- (2) Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.

(3) Obecní úřad

v oblasti samostatné působnosti

- a) 1. plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce,
2. pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti;

b) v oblasti přenesené působnosti obce vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva obce, rady obce a zvláštních orgánů obce, případně komisí;

c) rozhoduje o poskytování informací žadateli podle zvláštního zákona.³⁴⁾

§ 110

(1) V obcích, v nichž působí pověřený obecní úřad, se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu, který je zaměstnancem obce. Ostatní obce mohou zřídit funkci tajemníka obecního úřadu.

(2) Tajemník obecního úřadu je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné působnosti i přenesené působnosti starostovi.

(3) Není-li v obci zřízena funkce tajemníka obecního úřadu nebo není-li tajemník obecního úřadu ustanoven, plní jeho úkoly starosta.

(4) Tajemník obecního úřadu

a) plní podle pokynů starosty úkoly vyplývající z usnesení zastupitelstva obce a usnesení rady obce a další úkoly vyplývající z jeho pracovní náplně,

b) zajišťuje úkoly v přenesené působnosti obce vyplývající ze zvláštních zákonů,

c) plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce zařazenými v obecním úřadu,

d) řídí a kontroluje činnost zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu,

e) stanoví podle zvláštních předpisů³³⁾ platy zaměstnancům obce zařazeným v obecním úřadu s výjimkou platů vedoucích odborů obecního úřadu [§ 102 odst. 2 písm. g)],

f) řídí a kontroluje organizační složky obce, pokud zastupitelstvo obce nestanoví jinak,

g) vydává spisový řád, skartační plán a pracovní řád obecního úřadu.

(5) Tajemník obecního úřadu se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním.

(6) Tajemník obecního úřadu nesmí vykonávat funkce v politických stranách a v politických hnutích.

§ 111

(1) Všechny písemnosti vyhotovené orgánem obce a týkající se samostatné působnosti obce se v záhlaví označují uvedením slova "obec" ("město") a názvem obce nebo města s uvedením orgánu, který písemnost vyhotovil.

(2) Všechny písemnosti vyhotovené orgánem obce a týkající se přenesené působnosti obce, s výjimkou nařízení obce, se v záhlaví označují slovy "Obecní úřad" ("Městský úřad") s uvedením názvu obce nebo města.

(3) Vypracovávají-li písemnosti odbory obecního (městského) úřadu, uvede se pod záhlavím též název odboru, který písemnost vyhotovil. Stanoví-li zvláštní zákon jiné označení odboru, uvede se toto označení.

(4) Vypracovávají-li písemnosti zvláštní orgány, uvede se v záhlaví "obec" ("město"), název obce (města) a pod ním název zvláštního orgánu, který písemnost vyhotovil.

§ 112

Obecní úřad zřizuje úřední desku, která je umístěna na místě, které musí být veřejně přístupné. Úřední deska se zpravidla umísťuje na budově, v níž má své sídlo obecní úřad.

§ 113

(1) Činnosti stanovené prováděcím právním předpisem mohou zaměstnanci obce zařazení v obecním úřadu vykonávat po prokázání zvláštní odborné způsobilosti; to platí i pro osoby stojící v čele zvláštních orgánů obce, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,³⁵⁾ a pro předsedy komisí, kterým byl svěřen výkon přenesené působnosti obce podle § 103 odst. 4.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na zaměstnance obce do doby vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti (dále jen "zkouška"), nejpozději však do 18 měsíců od vzniku pracovního poměru k obci. Přerušeni zaměstnaneckého poměru nemá za následek nový běh lhůty.

(3) U zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu, jemuž do 5 let ode dne, do kterého nejpozději musí být přihlášen ke zkoušce, vznikne nárok na starobní důchod, se ověřuje zvláštní odborná způsobilost jen tehdy, jestliže o to sám požádá.

(4) Zvláštní odbornou způsobilostí se rozumí znalost právních předpisů upravujících příslušný okruh činností a prokázání schopnosti jejich aplikace. Součástí zvláštní odborné způsobilosti je též prokázání znalosti základů veřejné správy, zákonů upravujících postavení a působnost orgánů územní samosprávy a územních správních úřadů a zákona upravujícího řízení před těmito orgány.

(5) Zvláštní odborná způsobilost se ověřuje zkouškou a prokazuje osvědčením.

(6) Zvláštní odborná způsobilost se neověřuje u zaměstnanců obce zařazených v obecním úřadu zabezpečujících obslužné činnosti potřebné k rozhodování při výkonu přenesené působnosti.

(7) Provádění zkoušek zvláštní odborné způsobilosti a vydávání osvědčení zabezpečuje Ministerstvo vnitra ve spolupráci s příslušnými ministerstvy a jinými příslušnými ústředními správními úřady.

§ 114

(1) Povinností obce je umožnit osobě, která vykonává činnost, na niž se vztahuje požadavek zvláštní odborné způsobilosti, (dále jen "uchazeč") přípravu na její ověření a vykonání zkoušky. Obec přihlásí uchazeče ke zkoušce do 3 měsíců od vzniku pracovního poměru k obci. Ministerstvo vnitra zajistí, aby přihlášený uchazeč byl ke zkoušce pozván tak, aby se mohl poprvé podrobit zkoušce do 9 měsíců ode dne podání přihlášky. Písemné pozvání ke zkoušce musí být uchazeči odesláno nejméně 30 dnů před dnem konání zkoušky.

(2) Nevyhoví-li uchazeč při zkoušce, může zkoušku dvakrát opakovat. Opakovaná zkouška se vykoná nejdříve do 30, nejpozději však do 90 dnů ode dne zkoušky, v níž uchazeč nevyhověl.

§ 115

(1) Do lhůt uvedených v § 113 odst. 2 a v § 114 se nezapočítávají doby mateřské dovolené, pracovní neschopnosti, vojenské základní (náhradní) služby, civilní služby ani doba uvolnění pro výkon veřejné funkce.

(2) Ustanovení § 113 a 114 se nevztahují na zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu, který vykonal zkoušku pro stanovenou činnost před vznikem pracovního poměru k obci.

§ 116

Prováděcí právní předpis stanoví okruh činností, pro jejichž výkon se vyžaduje prokázání zvláštní odborné způsobilosti, způsob přihlašování ke zkoušce a náležitosti přihlášky, způsob a průběh zkoušky, náležitosti osvědčení, postup Ministerstva vnitra při zabezpečování odborné přípravy a rozsah spolupráce Ministerstva vnitra a ostatních příslušných ústředních správních úřadů na ověřování zvláštní odborné způsobilosti.

HLAVA V ORGÁNY ZASTUPITELSTVA OBCE A RADY OBCE

Výbory § 117

(1) Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu obce.

(2) Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor.

(3) Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 15 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud je deleguje svaz utvořený podle zvláštního zákona.³⁶⁾

(4) Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce.

§ 118

- (1) Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Ze své činnosti odpovídá výbor zastupitelstvu obce.
- (2) Počet členů výboru je vždy lichý. Výbor se schází podle potřeby. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje je předseda výboru.
- (3) Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.

§ 119

- (1) Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.
- (2) Finanční výbor
 - a) provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce,
 - b) plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.
- (3) Kontrolní výbor
 - a) kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena,
 - b) kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti,
 - c) plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.
- (4) O provedené kontrole výbor pořídí zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. Zápis podepisuje člen výboru a zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týkala.
- (5) Výbor předloží zápis zastupitelstvu obce; k zápisu připojí vyjádření orgánu, popřípadě zaměstnanců, jejichž činnosti se kontrola týkala.

§ 120

- (1) V částech obce může zřídit zastupitelstvo obce osadní výbory. Osadní výbor má minimálně 3 členy. Počet členů osadního výboru určí zastupitelstvo obce.
- (2) Členy osadního výboru jsou občané obce, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen, a jsou určeni zastupitelstvem obce.
- (3) Předsedu osadního výboru zvolí zastupitelstvo obce z řad členů osadního výboru.

§ 121

- (1) Osadní výbor je oprávněn
 - a) předkládat zastupitelstvu obce, radě obce a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce,
 - b) vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí, pokud se týkají části obce,
 - c) vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce.
- (2) Požádá-li předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva obce o slovo, musí mu být uděleno.

§ 122

Komise

- (1) Rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Svá stanoviska a náměty předkládají komise radě obce.
- (2) Komise je též výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti obce podle § 103 odst. 4.
- (3) Komise se usnází většinou hlasů všech svých členů.
- (4) Komise je ze své činnosti odpovědná radě obce; ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku je podřízena okresnímu úřadu.

HLAVA VI DOZOR

Díl 1

Dozor nad výkonem samostatné působnosti

§ 123

(1) Dozor nad výkonem samostatné působnosti obcí vykonávají okresní úřady. Dozor se provádí následně a zjišťuje se při něm soulad opatření orgánů obce se zákony a právními předpisy vydanými na základě zákona a v jeho mezích.

(2) Při výkonu dozoru je okresní úřad oprávněn

- a) požadovat na obci poskytnutí informací potřebných pro výkon dozoru ve stanovených lhůtách,
- b) požadovat na obci, městském obvodu nebo městské části změnu nebo zrušení nezákonného opatření jejích orgánů ve stanovené lhůtě, předkládat Ústavnímu soudu návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky obce a
- c) předkládat soudu³⁷⁾ návrh na zrušení opatření orgánu obce v samostatné působnosti a pozastavit jejich výkon, požadovat na obci splnění úkolu stanoveného jí zákonem; nezjedná-li obec nápravu,
- d) zabezpečí okresní úřad náhradní výkon na její náklad, jestliže uložený úkol může provést někdo jiný, není-li splnění úkolu podle povahy věci možné nebo účelné zabezpečit podle ustanovení písmene d), vymáhá okresní úřad splnění povinností, stanovené obci zákonem,
- e) postupným ukládáním pokut rozhodnutím vydaným ve správním řízení;¹⁶⁾ úhrn uložených pokut nesmí převýšit předpokládané náklady na zabezpečení úkolu způsobem uvedeným v ustanovení písmene d),
- f) v odůvodněných případech okresní úřad upustí od vymáhání nákladů a povinností obce podle písmen d) a e).

§ 124

(1) Odporuje-li obecně závazná vyhláška obce zákonu, pozastaví okresní úřad její výkon. Pozastavení výkonu nabývá účinnosti dnem doručení jeho písemného vyhotovení obecnímu úřadu. Nezjedná-li nápravu do 3 měsíců od pozastavení jejího výkonu zastupitelstvo obce, které ji vydalo, podá přednosta okresního úřadu nebo zastupitelstvo kraje návrh na její zrušení Ústavnímu soudu.³⁷⁾

(2) Má-li okresní úřad za to, že usnesení nebo jiná opatření zastupitelstva nebo orgánu obce v samostatné působnosti, která nemají povahu právního předpisu, jsou v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem vydaným na základě zákona, pozastaví okresní úřad jeho výkon. Rozhodnutí o pozastavení výkonu opatření nabývá účinnosti dnem doručení jeho písemného vyhotovení obecnímu úřadu. Včas podaný opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(3) Nezjedná-li nápravu zastupitelstvo obce do 3 měsíců od pozastavení jeho výkonu, podá okresní úřad žalobu krajskému soudu příslušnému podle sídla obce, na jeho zrušení. Krajský soud v řízení o této žalobě postupuje přiměřeně podle zvláštního právního předpisu.³⁸⁾ Zjedná-li příslušný orgán obce nápravu před rozhodnutím soudu, okresní úřad své rozhodnutí o pozastavení výkonu rozhodnutí zruší do 15 dnů od doručení usnesení příslušného orgánu obce o zjednání nápravy okresnímu úřadu.

(4) Zamítne-li soud žalobu, okresní úřad své rozhodnutí o pozastavení výkonu opatření zruší do 15 dnů od nabytí právní moci rozsudku soudu.

(5) Uloží-li orgán obce povinnosti fyzickým a právnickým osobám ve věcech, které patří do působnosti jiného orgánu, pozastaví výkon takového opatření okresní úřad. Pozastavení výkonu nabývá účinnosti dnem doručení jeho písemného vyhotovení obecnímu úřadu. Nezjedná-li příslušný orgán obce nápravu do 3 měsíců od pozastavení výkonu opatření, okresní úřad předloží návrh na zrušení tohoto opatření soudu.³⁸⁾ Včas podaný opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(6) Ustanovení odstavce 2 se nepoužije na vztahy pracovněprávní.

§ 125

(1) Pozastaví-li okresní úřad výkon obecně závazné vyhlášky nebo jiného opatření orgánů obce v samostatné působnosti (§ 124 odst. 1, 2 a 5), vyvěsí obec toto opatření okresního úřadu neprodleně na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů.

(2) Rozhodnutí, kterým Ústavní soud ruší obecně závaznou vyhlášku obce (§ 124 odst. 1) nebo soud ruší jiné opatření orgánů obce v samostatné působnosti (§ 124 odst. 3 a 5), vyvěsí obec neprodleně na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů.

Díl 2

Dozor nad výkonem přenesené působnosti obce

§ 126

(1) Dozor nad výkonem přenesené působnosti obce vykonává okresní úřad, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Dozor se provádí následně a zjišťuje se při něm soulad opatření orgánů obce se zákony a jinými právními předpisy, v jejich mezích též v souladu s usnesením vlády nebo směrnicí ústředního správního úřadu.

(2) Při výkonu dozoru je okresní úřad oprávněn

- a) požadovat na obci poskytnutí informací potřebných pro výkon dozoru ve stanovených lhůtách,
- b) požadovat na obci, městském obvodu nebo městské části změnu nebo zrušení nezákonného opatření jejich orgánů ve stanovené lhůtě,
- c) podávat návrh Ústavnímu soudu na zrušení nařízení obce, pozastavit jeho výkon a zrušit opatření orgánů obce v přenesené působnosti.

§ 127

(1) Odporuje-li nařízení obce zákonu, pozastaví okresní úřad jeho výkon. Pozastavení výkonu nabývá účinnosti dnem doručení jeho písemného vyhotovení obecnímu úřadu. Nejedná-li nápravu do 3 měsíců od pozastavení jeho výkonu orgán obce, který je vydal, může přednosta okresního úřadu podat návrh na jeho zrušení Ústavnímu soudu. Nedotčeno zůstává oprávnění zastupitelstva kraje podat návrh na zrušení nařízení obce Ústavnímu soudu.³⁷⁾

(2) Opatření orgánů obce v přenesené působnosti jiné než uvedené v odstavci 1, které je v rozporu se zákonem, jiným právním předpisem, v jejich mezích též s usnesením vlády nebo směrnicí ústředního správního úřadu, zruší okresní úřad, nejedná-li nápravu orgán, který je vydal, ve lhůtě stanovené okresním úřadem.

(3) Opatření okresního úřadu podle odstavců 1 a 2 a nález Ústavního soudu, kterým bylo zrušeno nařízení obce, obec neprodleně vyvěsí na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů.

Díl 3

Společná ustanovení k doзору

§ 128

Skutečnosti uvedené v § 124 odst. 1, 2, 3 a 5 a v § 127 odst. 1 a 2 může obec uveřejnit též způsobem v místě obvyklým.

§ 129

(1) Okresní úřad při vydávání opatření podle § 124 odst. 1 a § 127 nepostupuje podle správního řádu.

(2) Ustanovení dílu 2 se nepoužije na rozhodování orgánů obce podle správního řádu a v řízení o správě daní a poplatků.³⁹⁾

HLAVA VII STATUTÁRNÍ MĚSTA

§ 130

Územně členěná statutární města ve svém statutu (§ 4 odst. 2) stanoví zejména

- a) výčet jednotlivých městských obvodů a městských částí a vymezení jejich území,
- b) pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti, a to v rozsahu svěřeném jim zákonem,

- c) pravomoc orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak,
- d) vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů a městských částí,
- e) zdroje peněžních příjmů městských obvodů a městských částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti,
- f) způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody a městskými částmi a způsob jejich vyhlášení v městských obvodech a městských částech,
- g) způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi,
- h) majetek města, který se svěřuje městským obvodům a městským částem, a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv,
- i) rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky.

§ 131

Statutární město může svěřit statutem městskému obvodu nebo městské části na úseku samostatné působnosti zejména

- a) schvalování programu rozvoje městského obvodu nebo městské části,
- b) schvalování rozpočtu městského obvodu nebo městské části a výsledků jejich hospodaření,
- c) rozhodování o majetkoprávních úkonech uvedených v § 133 odst. 1,
- d) zřizování trvalých a dočasných fondů městského obvodu a městské části, úkony související se zakládáním, zřizováním a rušením právnických osob a organizačních složek potřebných pro její rozvoj a pro uspokojování potřeb občanů žijících na jejím území, a to pro správu a údržbu domovního majetku, údržbu a čištění místních komunikací, pro odvoz a likvidaci tuhých komunálních odpadů, údržbu veřejné zeleně, služby sociální péče, kulturní činnost, sport, rekreaci a cestovní ruch, základní školy, zařízení jim sloužící a předškolní zařízení, jakož i zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, jakož i úkoly vyplývající z funkce jejich zakladatele a zřizovatele,
- e) poskytování věcných a peněžitých darů fyzickým osobám,
- f) ukládání pokut podle § 56 až 58,
- g) výkon funkce zaměstnavatele pro zaměstnance zařazené do úřadu městského obvodu
- h) nebo úřadu městské části nebo organizační složky městského obvodu nebo městské části.

§ 132

(1) Statutární město svěří městskému obvodu a městské části správu toho majetku města, s nímž hospodařily městské obvody nebo městské části ke dni účinnosti tohoto zákona, a další majetek města, který jim město svěří. Svěřenou správu majetku města městskému obvodu nebo městské části lze odejmout za účelem

- a) provedení asanace části území obce podle schválené územně plánovací dokumentace,
- b) uskutečnění bytové výstavby,
- c) vytvoření hygienických, bezpečnostních a jiných ochranných pásem,
- d) uskutečnění terénních úprav, těžebních a jim podobných nebo s nimi souvisejících prací,
- e) stavby a správy dálnic, silnic a místních komunikací,
- f) zabezpečení dalších potřeb stanovených územním plánem.

(2) Svěřenou správu majetku města lze městské části nebo městskému obvodu odejmout též v případě, že městský obvod nebo městská část neodstraní nedostatky v hospodaření ve lhůtě stanovené statutárním městem.

(3) O svěření správy majetku a o jejím odnětí městské části nebo městskému obvodu rozhoduje zastupitelstvo města.

§ 133

(1) Statutární město může svěřit statutem městskému obvodu a městské části rozhodování zejména o těchto majetkoprávních úkonech:

- a) převod a zastavení nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů z majetku města svěřeného městskému obvodu nebo městské části,

- b) převod a zastavení movitých věcí a práv,
- c) postoupení pohledávek,
- d) vzdání se práva a prominutí pohledávky,
uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí výpůjčky, o
- e) poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k
závazku a smlouvy o sdružení,
- f) peněžité i nepeněžité vklady do obchodních společností,
- g) majetková účast na podnikání jiných právnických osob s výjimkou právnických osob
založených nebo zřízených městským obvodem nebo městskou částí,
- h) dohody o splátkách,
- i) uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách.

(2) Městský obvod nebo městská část může v souladu se statutem města a v něm stanovenými podmínkami

- a) poskytnout věcný a peněžitý dar fyzické osobě v hodnotě nad 20 000 Kč,
bezúplatně převést movité věci včetně peněz věnované tuzemským právnickým a
fyzickým osobám na vědu a vzdělávání, na humanitární, sociální, zdravotnické a
- b) ekologické účely, protidrogové aktivity, prevenci kriminality a na podporu rozvoje kultury,
tělesné výchovy a sportu v celkové částce nad 20 000 Kč ročně,
- c) bezúplatně postoupit pohledávky,
- d) vzdát se práva a prominout pohledávku vyšší než 20 000 Kč,
- e) uzavřít dohodu o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců.

(3) Pro rozhodování zastupitelstva městského obvodu nebo městské části o svěřených majetkoprávních úkonech platí § 85 a 87.

§ 134

Městské obvody a městské části jednájí jménem statutárního města v záležitostech jim svěřených zákonem a statutem. Orgány městských obvodů a městských částí nemohou pro svůj územní obvod vydávat právní předpisy, obecně závazné vyhlášky nebo nařízení města.

§ 135

Usnesení zastupitelstva města a rady města v záležitostech, které nebyly zákonem nebo statutem svěřeny městskému obvodu nebo městské části, jsou pro orgány městských obvodů a městských částí závazná.

§ 136

(1) Ve městech Brno, Ostrava a Plzeň správce města jmenuje a odvolává z funkce ředitel krajského úřadu.

(2) Správce městského obvodu nebo městské části jmenuje a odvolává z funkce tajemník magistrátu.

(3) Správce města, městského obvodu a městské části plní úkoly správce obce podle § 98.

§ 137

(1) Nesejde-li se zastupitelstvo měst Brno, Ostrava a Plzeň po dobu delší než 6 měsíců tak, aby bylo schopno se usnášet, Ministerstvo vnitra je rozpustí. Pro podání opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí platí § 89 odst. 1.

(2) O rozpuštění zastupitelstva městského obvodu nebo městské části z důvodů uvedených v odstavci 1 rozhodne zastupitelstvo města. Při vydávání tohoto opatření nepostupuje podle správního řádu.

§ 138

Rada města Brno, Ostrava a Plzeň vydává nařízení obce též v případech, kdy je k jejich vydání zmocněn okresní úřad.

§ 139

(1) Města Brno, Ostrava a Plzeň svými orgány vykonávají na svém území kromě působnosti pověřeného obecního úřadu též působnost okresního úřadu, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.

(2) Ostatní statutární města svými orgány vykonávají přenesenou působnost, která je zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům.

(3) Městské obvody a městské části v územně členěných statutárních městech vykonávají svými orgány přenesenou působnost, kterou podle zvláštních zákonů vykonávají orgány obcí. Statutární město může statutem určit městské obvody a městské části, jejichž orgány budou vykonávat některé působnosti svěřené zvláštními zákony pověřeným obecním úřadům. Město Brno, Ostrava a Plzeň může statutem určit městské obvody a městské části, jejichž orgány budou vykonávat přenesenou působnost svěřenou zvláštními zákony pověřeným obecním úřadům nebo okresním úřadům, případně některé úkoly svěřené zvláštními zákony okresním úřadům.

(4) Je-li to účelné, může statutární město statutem se souhlasem městského obvodu nebo městské části vyhradit v přenesené působnosti obcí některé činnosti magistrátu města nebo určit, že některé tyto působnosti budou vykonávat jiné městské obvody nebo městské části.

§ 140

(1) Ve statutárním městě se zřizuje funkce tajemníka magistrátu, který je zaměstnancem města. Tajemníka magistrátu ve městech Brno, Ostrava a Plzeň jmenuje a odvolává primátor se souhlasem ředitele krajského úřadu a stanoví jeho plat podle zvláštních předpisů. Bez souhlasu ředitele krajského úřadu je jmenování a odvolání tajemníka magistrátu neplatné.

(2) Městský obvod nebo městská část statutárního města může zřídit funkci tajemníka úřadu městského obvodu nebo tajemníka úřadu městské části. Jmenuje a odvolává ho starosta se souhlasem tajemníka magistrátu. Bez souhlasu tajemníka magistrátu je jmenování a odvolání tajemníka úřadu městského obvodu nebo městské části neplatné.

§ 141

(1) Všechny písemnosti vyhotovené orgánem statutárního města týkající se samostatné působnosti tohoto města se v záhlaví označují slovy "statutární město" s uvedením názvu města a orgánu, který písemnost vyhotovil; jde-li o orgán městského obvodu nebo městské části, uvedou se v záhlaví slova "městský obvod" nebo "městská část" a název města, název městského obvodu nebo městské části a název orgánu, který písemnost vyhotovil.

(2) Všechny písemnosti vyhotovené orgánem statutárního města týkající se přenesené působnosti tohoto města, s výjimkou nařízení města, se v záhlaví označují slovy "Magistrát města" s uvedením názvu města a názvu odboru, který písemnost vyhotovil; jde-li o orgán městského obvodu nebo městské části, uvedou se v záhlaví slova "Úřad městského obvodu" nebo "Úřad městské části" a název města, název městského obvodu nebo městské části a odboru, který písemnost vyhotovil. Stanoví-li zvláštní zákon jiné označení odboru, uvede se toto označení.

(3) Vypracovává-li písemnosti zvláštní orgán statutárního města, označují se v záhlaví slovy "statutární město" s uvedením názvu města a názvu zvláštního orgánu, který písemnost vyhotovil; jde-li o zvláštní orgán městského obvodu nebo městské části, uvede se v záhlaví též název městského obvodu nebo městské části.

§ 142

(1) Dozor nad dodržováním zákonnosti při výkonu samostatné působnosti měst Brno, Ostrava a Plzeň vykonávají krajské úřady.

(2) Odporuje-li obecně závazná vyhláška města Brno, Ostrava a Plzeň zákonu, pozastaví ředitel krajského úřadu její výkon.⁴⁰⁾ Pozastavení výkonu nabývá účinnosti dnem doručení jeho písemného vyhotovení magistrátu. Nejednají-li zastupitelstvo města nápravu do 3 měsíců od pozastavení jejího výkonu, podá zastupitelstvo kraje návrh na její zrušení Ústavnímu soudu.³⁷⁾

(3) Má-li krajský úřad za to, že usnesení nebo jiná opatření zastupitelstva nebo orgánů měst Brno, Ostrava a Plzeň v samostatné působnosti nemající povahu právního předpisu jsou v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem vydaným na základě zákona, pozastaví krajský úřad jejich výkon. Rozhodnutí o pozastavení výkonu opatření nabývá účinnosti dnem doručení jeho písemného vyhotovení magistrátu města Brno, Ostrava nebo Plzeň. Včas podaný opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(4) Nejednají-li nápravu zastupitelstvo města Brno, Ostrava a Plzeň do 3 měsíců od pozastavení výkonu usnesení nebo jiného opatření, podá krajský úřad žalobu krajskému soudu, příslušnému podle sídla města, na jeho zrušení. Krajský soud v řízení o této žalobě postupuje přiměřeně podle zvláštního právního předpisu.³⁸⁾

(5) Zamítne-li soud žalobu, krajský úřad své rozhodnutí o pozastavení výkonu opatření zruší do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí soudu.

§ 143

Opatření orgánu městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města v samostatné působnosti, které je v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem vydaným na základě zákona, zruší zastupitelstvo města. Není-li v těchto městech, s výjimkou měst Brno, Ostrava a Plzeň, zjednána náprava tímto způsobem, podá okresní úřad žalobu krajskému soudu příslušnému podle sídla města na zrušení takového opatření orgánu městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města; v městě Brno, Ostrava a Plzeň podá tento návrh ředitel krajského úřadu. Včas podaný opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

§ 144

(1) Odporuje-li nařízení měst Brno, Ostrava a Plzeň zákonu, pozastaví krajský úřad jeho výkon. Pozastavení výkonu nabývá účinnosti dnem doručení jeho písemného vyhotovení magistrátu. Nejedná-li nápravu do 3 měsíců od pozastavení jeho výkonu město, které je vydalo, zastupitelstvo kraje podá návrh na jeho zrušení Ústavnímu soudu.³⁷⁾

(2) Opatření orgánů měst Brno, Ostrava a Plzeň v přenesené působnosti jiné než v odstavci 1, které je v rozporu se zákonem, jiným právním předpisem a v jejich mezích též s usnesením vlády nebo směrnicí ústředního správního úřadu, zruší krajský úřad, nejedná-li nápravu orgán města, který je vydal, ve lhůtě stanovené krajským úřadem.

(3) Opatření orgánů městských obvodů a městských částí územně členěných statutárních měst v přenesené působnosti, které je v rozporu se zákonem, jiným právním předpisem a v jejich mezích též usnesením vlády nebo směrnicí ústředního správního úřadu, zruší magistrát, nejednal-li nápravu orgán městského obvodu nebo městské části, který je vydal, ve lhůtě stanovené magistrátem.

§ 145

(1) Opatření orgánů měst Brno, Ostrava a Plzeň, kterými se ukládají povinnosti fyzickým nebo právnickým osobám, ve věcech, které patří do působnosti jiného orgánu, pozastaví výkon takového opatření krajský úřad, v ostatních statutárních městech okresní úřad. Pozastavení výkonu opatření nabývá účinnosti dnem doručení jeho písemného vyhotovení magistrátu. Včas podaný opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(2) V městských obvodech nebo městských částech územně členěných statutárních měst vykonává působnost podle odstavce 1 magistrát. Pozastavení výkonu nabývá účinnosti dnem doručení jeho písemného vyhotovení úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části. Nejedná-li příslušný orgán městského obvodu nebo městské části nápravu do 3 měsíců od pozastavení výkonu opatření, zruší jej zastupitelstvo města.

(3) Nejedná-li příslušný orgán města nápravu do 3 měsíců od pozastavení výkonu opatření, předloží orgán, který výkon tohoto opatření podle odstavce 1 zastavil, žalobu krajskému soudu příslušnému podle sídla města na jeho zrušení. Krajský soud v řízení o této žalobě postupuje přiměřeně podle zvláštního předpisu.³⁸⁾

§ 146

Nestanoví-li tato hlava zákona výslovně jinak, platí pro statutární města, jejich městské obvody a městské části ustanovení ostatních hlav zákona.

ČÁST DRUHÁ USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A PŘECHODNÁ

§ 147

(1) Zákon o správním řízení se vztahuje na rozhodování obce

a) ve věcech podle § 56 až 58,

b) o právech a povinnostech právnických a fyzických osob na úseku přenesené působnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.

(2) Správní orgán při přezkoumání rozhodnutí podle odstavce 1 písm. a) může rozhodnutí pouze zrušit nebo zrušit a vrátit k novému projednání.

(3) Obec vybírá a vymáhá pokuty podle zvláštního zákona.³⁹⁾

(4) Rozhodnutí orgánů měst Brno, Ostrava a Plzeň vydaná ve správním řízení, přezkoumává příslušný krajský úřad. Řízení o přezkoumání rozhodnutí¹⁶⁾ orgánů těchto měst probíhající před příslušným ústředním správním úřadem a neskončená ke dni účinnosti tohoto ustanovení se dokončí podle dosavadních předpisů.

§ 148

Skutečnosti nasvědčující vyloučení zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu z projednávání a rozhodování věci ve správním řízení se oznamují vedoucímu odboru obecního úřadu; v obcích, kde není zřízen odbor obecního úřadu, se toto oznámení činí starostovi. Skutečnosti nasvědčující vyloučení vedoucího odboru obecního úřadu se oznamují tajemníkovi obecního úřadu; v obci, kde nepůsobí tajemník obecního úřadu, se toto oznámení činí starostovi. U člena komise nebo zvláštního orgánu se oznámení činí starostovi. O podjatosti rozhoduje orgán, popřípadě zaměstnanec, jemuž se skutečnosti nasvědčující vyloučení oznamují; ten také v případě, že zaměstnanec nebo člen orgánu bude vyloučen pro podjatost, učiní potřebná opatření k zajištění dalšího řízení.

§ 149

Orgány obce samy vykonávají správní rozhodnutí jimi vydaná, pokud není podán návrh na soudní výkon rozhodnutí.

§ 150

Tento zákon se nevztahuje na hlavní město Prahu.

§ 151

(1) Obcemi podle tohoto zákona jsou územní samosprávné celky, které byly obcemi ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Městy podle tohoto zákona jsou obce, které byly městy ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Pokud je v právních předpisech uveden pojem "obecní zastupitelstvo" a "obecní rada", rozumí se tím "zastupitelstvo obce" a "rada obce".

(4) Svazky obcí podle tohoto zákona jsou dobrovolné svazky obcí, které byly dobrovolnými svazky obcí ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

(5) Svazky obcí podle tohoto zákona jsou i zájmová sdružení právnických osob založená pouze obcemi podle ustanovení § 20f a násl. občanského zákoníku, která do 31. prosince 2001 splní podmínky stanovené v § 50 a 51 tohoto zákona.

§ 152

(1) Na zvláštní zákony platné ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona se ustanovení § 8 použije od 1. ledna 2003.

(2) Očíslování budov provedené podle předpisů platných do počátku účinnosti tohoto zákona zůstává i nadále v platnosti.

(3) Obec přihlásí uchazeče ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti nejpozději do 3 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud uchazeč již vykonává činnost, kterou může vykonávat jen po prokázání zvláštní odborné způsobilosti, a dosud ji neprokázal (§ 113 a násl.). Do této doby se nezapočítávají doby mateřské dovolené, pracovní neschopnosti, vojenské základní (náhradní) služby, civilní služby ani doba uvolnění pro výkon veřejné funkce.

(4) Zvláštní odborná způsobilost ověřená zkouškou podle právních předpisů platných v době od 24. listopadu 1990 do nabytí účinnosti tohoto zákona⁴¹⁾ se považuje za zvláštní odbornou způsobilost prokázanou podle tohoto zákona.

(5) Statutární města, jejichž statuty neodpovídají ustanovením tohoto zákona, uvedou své statuty do souladu s tímto zákonem do konce roku 2001. Do doby nabytí účinnosti nového statutu platí na úseku samostatné i přenesené působnosti ustanovení dosavadních statutů.

ČÁST TŘETÍ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 153

(1) Vláda vydá nařízení k provedení § 72, 73 a 74.

(2) Ministerstvo vnitra vydá vyhlášky k provedení § 33, 64 a 116.

§ 154

Zrušují se:

1. Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Zákon č. 302/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 439/1991 Sb., zákona č. 485/1991 Sb. a zákona č. 553/1991 Sb.

§ 155

Tento zákon nabývá účinnosti dnem voleb do zastupitelstev krajů v roce 2000, s výjimkou ustanovení § 147 odst. 4, které nabude účinnosti dnem 1. ledna 2001.

Klaus v. r.

Havel v. r.

v z. **Rychetský** v. r.

- 1) Zákon č. 68/1990 Sb., o užívání státního znaku, státní vlajky a ostatních státních symbolů České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
Například zákon č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, ve znění zákona č. 161/1993 Sb., zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) § 3 odst. 3 vyhlášky č. 190/1996 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění zákona č. 210/1993 Sb. a zákona č. 90/1996 Sb., a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb.
Například zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.
- 3) Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.
- 4) Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel).
- 5) Zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 247/1995 Sb.
- 6) Zákon č. 298/1992 Sb., o místním referendu, ve znění zákona č. 152/1994 Sb.
- 7) Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.
- 8) § 11 zákona č. 298/1992 Sb.
- 9) Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).
- 10) § 2 odst. 4 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb.
- 11) § 3 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku).
- 12) Například zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- 13) Například občanský zákoník, obchodní zákoník.
- 14) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění zákona č. 29/2000 Sb.
- 15) Obchodní zákoník.
- 16) § 20i a 20j občanského zákoníku.
- 17) § 57 zákona č. 152/1994 Sb.
- 18) § 206 zákoníku práce.
- 19) § 124 odst. 2 zákoníku práce.
- 20) § 124 zákoníku práce.
- 21) § 17 nařízení vlády č. 108/1994 Sb., kterým se provádí zákoník práce a některé další zákony.
- 22) § 16 až 18 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.
- 23) § 13 nařízení vlády č. 108/1994 Sb.
- 24) Například zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.
- 25) § 6 písm. d) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- 26) § 10 a 11 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební

- zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 29) § 110 a 163 obchodního zákoníku.
 - 30) Část pátá hlava druhá občanského soudního řádu.
 - 31) § 59 zákona č. 152/1994 Sb.
 - 32) § 22 odst. 1 zákona č. 152/1994 Sb.
Zákon č. 143/1992 Sb.
 - 33) Nařízení vlády č. 253/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, některých dalších orgánů a obcí, ve znění pozdějších předpisů.
 - 34) Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
 - 35) § 53 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona č. 67/1993 Sb.
 - 36) Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.
 - 37) § 64 odst. 2 a 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.
 - 38) Část pátá hlava druhá zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
 - 39) Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.
 - 40) § 69 zákona č. 129/2000 Sb.
Vyhláška č. 51/1998 Sb., kterou se stanoví předpoklady pro výkon funkcí vyžadujících zvláštní odbornou způsobilost v okresních úřadech a v obecních úřadech (vyhláška o zvláštní odborné způsobilosti), ve znění vyhlášky č. 121/1999 Sb.
 - 41) Výnos Ministerstva vnitra a životního prostředí ze dne 31. května 1989 č. j. LK-7696/89-529 o zvláštní odborné způsobilosti pracovníků národních výborů pro výkon některých činností, uveřejněný v částce 3/1989 Věstníku vlády ČSR pro národní výbory a oznámený v částce 17/1989 Sb.